

Vuoden 2027 talousarvio ja taloussuunnitelma 2028-2029

Kaupunginhallitus 02.11.2026
501/02.02.00/2026

Valmistelija: kaupunginjohtaja Eero Vainio, talousjohtaja Jonna Peltola,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kaupunginjohtajan katsaus

Raisio 2027: Kuntakentän kärjessä kasvussa ja kasvuinvestoinneissa

Huolimatta maailman epäjärjestyksestä ja Suomen talouden haasteista Raisio lähtee vuoteen 2027 erinomaisista lähtökohdista mitä tulee kaupungin vetovoimaan. Suomen kärkeä olevan väestönkasvun ennustetaan jatkuvan Raisiossa ensi vuonna seitsemättä vuotta peräkkäin, lukuisat yritykset investoivat Raisioon, kaupungin ja yritysten yhteistyö on aktiivista ja kaupunkistrategian toimeenpano syvenee valtuustokauden tullessa puolivälietapille. Kaupunkistrategian mission mukaisesti talousarvioehdotuksella rakennetaan rohkeasti kestäväää tulevaisuutta ja hyvää elämää.

Raision kasvuinvestoinnit vuonna 2027 ovat edellisvuosien tapaan mittavat: kouluverkkouudistusta toimeenpannaan rakentamalla Myllypellon 5–9 luokkien koulua ja Tahvion, Tikanmaan ja Kaanaan koulut korvaavaa Raisionlahden koulua. Suomen suurimman tiehankkeen ”E18 Raision keskusta” rakennustyöt käyvät kiivaana ja uuden keskustan suunnittelu etenee kansisuunnitelma edellä. Keskusta on myllerryksessä, jonka lopputuloksena Raision keskusta kokee täydellisen metamorfoosin. Tunnelin avajaisia on määrä juhlia heinäkuussa 2030 jolloin suunnitelmien mukaan lähtee rakentumaan Varhan uusi sotekeskus ja kaupallisia toimintoja. Varaudumme investoimaan Nuorikkalan junaseisakkeeseen, mikäli maan uusi hallitus käynnistää henkilöjunaliikenteen. Lisäksi Kuloisten uuden risteys sillan rakentaminen käynnistyy vanhan sillan rakenteiden ollessa tiensä päässä. Kaupungissa on myös rakenteilla useita kerrostalo- ja rivitalokohteita ja Kantokankaalle suunnittelun datakeskuksen ja yritysalueen laajennuksen kaavoituksen on määrä edistyä vauhdikkaasti.

Kaupunkilaisille tarjottavat palvelut pysyvät kattavina. Perusopetuksessa panostetaan vahvasti lukutaitoon, Raision harrastamisen mallia ja sen kehittämistä jatketaan, liikuntapaikkojen ja koulujen pihojen kehittämistä jatketaan, Playa del Raisio, Alppiruusu puisto, Keskuspuisto ja Suvituulenpuisto hoidetaan korkeatasoisesti. Kevyen ja julkisen liikenteen olosuhteita parannetaan käynnistämällä linja-autoliikenne Kaanaaseen viikonloppuisin ja talvipyöräilyä edistetään laajentamalla harjahiekoitusaluetta.

Vuonna 2027 Raisio jatkaa aktiivisena seutuyhteistyön edistäjänä ja seudullisten palveluiden tuottamista tehdään useissa toiminnoissa. Organisaation sisällä panostamme erityisesti digitalisaation hyödyntämiseen, tiedolla johtamiseen ja prosessien kehittämiseen. Kaupungin verkkosivusto uusitaan ja panostukset henkilöstön osaamiseen ja hyvinvointiin säilyvät vahvoina. Ajan muuttuviin osaamistarpeisiin pyritään vastaamaan vakinaistamalla varautumisen seudullinen resurssi, tekoälyn käyttöönottoa tuetaan muutosjohtamisen vakanssilla ja kotoutumispalveluihin rekrytoidaan uusi päällikkö kotoutumistyötä vahvistamaan. Vastaavasti useampia eläköitymisiä jätetään täyttämättä.

Vuonna 2027 kaupungin tulot laskevat uuden keskustan tieltä purkutöiden johdosta menetettävien vuokratulojen, työllisyydenhoidon sakkomaksujen, kotoutumiskorvausten leikkausten ja kaukolämpösopimuksen muutoksen takia. Taloussuunnittelukauden haasteena on kaupungin investointiohjelman laajuus yhdistettynä korkealla pysyvään korkotasoon. Vuosikate ei riitä investointeihin, mistä johtuen kaupungin velkamäärä jatkaa huomattavaa kasvuaan taloussuunnitteluvuosina. Veronkorotus on perusteltua investointiohjelmasta aiheutuvien korkomenojen kattamiseksi, mikäli tulojen kasvatus halutaan tehdä ilman merkittävää palvelutason laskua. 0,5 %:n veronkorotus pienentää velanottotarvetta taloussuunnittelukaudella 2027-2030 yhteensä 12 miljoonalla eurolla. Veronkorotuksella katetaan vuonna 2027 tapahtuvaa tulojen pudotusta ja rahoitetaan uuden keskustan, uusien koulujen ja uusien päiväkotien rakentamista.

Talousarvioehdotus tasapainottaa Raisen taloutta vuosina 2027–2030 yhteensä 13,5 miljoonalla eurolla. Kaupungin investointiaallosta johtuen kaupungin tulee kuitenkin jatkaa talouden tasapainottamista taloussuunnitteluvuosina. Talousarvion hyväksymisen jälkeen johtoryhmän toimesta käynnistetään uusien tehostamistoimenpiteiden valmistelu. Tehostamisehdotukset tuodaan päätöksentekoon maaliskuun 2027 loppuun mennessä. Tasapainotusohjelmalla tavoitellaan käyttötalouden tehostamista, tuottavuuden parantamista, uusia tuottoja ja uusien toimintatapojen käyttöönottoa niin vuonna 2027 kuin taloussuunnitteluvuosina.

Talousarvion perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä samalla kolmen vuoden mittainen taloussuunnitelma. Talousarvio laaditaan siten, että kunnan toiminnan jatkuvuus ja lakisääteisten tehtävien hoitaminen voidaan turvata. Taloussuunnitelman tulee olla tasapainossa ja mahdolliset kertyneet alijäämät on katettava neljän vuoden kuluessa.

Kaupungin tulojen kehitys

Raisen kaupungin veroennuste perustuu Kuntaliiton arvioihin verotettavien tulojen kehityksestä ja 1,3 %:n väestönkasvuun. Vuoden 2027 kunnalliseksi tuloveroprosentiksi esitetään 8,10 %, joka toisi kaupungille noin 54,6 miljoonaa euroa tuloverotuloja. Kiinteistöveroprosentit pysyvät ennallaan ja tuottavat yhteensä 8,6 miljoonaa euroa. Yhteisöveron tuotto on arviolta 5,6 miljoonaa euroa. Verotuloennuste vuodelle 2027 on 68,8 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvavat vuoden 2026 ennusteesta 0,4 miljoonalla eurolla ja ovat yhteensä 18,5 miljoonaa euroa. Verotulot ja valtionosuudet yhteensä kasvavat 5,0 miljoonaa euroa vuoden 2026 tämän hetken ennusteisiin verrattuna.

Käyttötalousarvio 2027

Kaupungin käyttötalouden nettomenot (toimintakate) ovat 77,2 miljoonaa euroa. Toimintatuotot ovat 19,9 miljoonaa euroa ja toimintakulut 97,1 miljoonaa euroa, joista henkilöstökulut muodostavat noin 58,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut jakaantuvat seuraavasti:

- Kaupunginhallitus 19,8 milj. €
- Sivistyslautakunta 46,8 milj. €
- Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta 4,4 milj. €
- Infralautakunta 24,5 milj. €

- Lupalautakunta 1,6 milj. €

Investoinnit ja rahoitus

Raision kaupunki on sitoutunut laajaan investointiohjelmaan, joka on tarpeen kaupungin vetovoiman, pitovoiman ja palveluiden turvaamiseksi kasvavalle väestölle. Taustalla ovat päätökset palveluverkkouudistuksesta, jonka myötä rakennetaan kolme uutta koulua ja useita päiväkotia.

Valtion E18 hanke on käynnistynyt. Kaupunki on mukana rahoittamassa hanketta. Hanke muuttaa keskustan luonteen ja luo pohjan sen laaja-alaiselle kehittämiselle. Suurimpien palveluverkkoinvestointien valmistuttua 2028-2029 investointien painopiste siirtynee keskustan kehittämiseen pitkälle tulevaisuuteen.

Koska investointeja ei voida rahoittaa omilla tuloilla, kaupungin velkamäärä kasvaa poikkeuksellisen nopeasti, mikä lisää kustannuspainetta myös käyttötalouteen. Raision taloudelliset haasteet johtuvat pääosin suurista investoinneista ja niiden vaikutuksista. Tilanteessa, jossa verotuotot ja valtionosuudet eivät riitä käyttötalouden ja investointien kattamiseen velkaannutaan nopeasti. Investoinnit, joita nyt tehdään, vaikuttavat pysyvästi kaupungin talouteen. Ne kasvattavat käyttökustannuksia, poistoja, lainamäärää ja rahoituskustannuksia.

Kaupungin investoinnit painottuvat kouluihin, päiväkoteihin ja E18-hankkeeseen. Vuonna 2027 investointien nettokustannus on 51,7 miljoonaa euroa. Kaupungin toiminta ja investoinnit kasvattavat kaupungin lainakantaa noin 47,5 miljoonalla eurolla sisältäen tytäryhtiöiden tililimiitit.

Vuosikate ja tulos

Vuosikate on 8,3 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos on -2,0 miljoonaa euroa ja alijäämä -0,8 miljoonaa euroa. Lainakanta kasvaa 157 miljoonaan euroon eli noin 5 900 euroon asukasta kohden (2025: 3 224 €/asukas). Kertynyt ylijäämä pienenee 22,7 miljoonaan euroon. Käyttömenojen kasvun hillitseminen ja veroprosentin tarkistus ovat edellytyksiä talouden tasapainottamiseksi.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se:

1. Hyväksyy vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman.
2. Myöntää kaupunginhallitukselle oikeuden ottaa lyhytaikaista ja pitkäaikaista, vaihtuva- tai kiinteäkorkoista lainaa siten, että vuoden lopun nettolainanotto saa olla enintään 47.462.000 euroa.
3. Valtuuttaa kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tekemään tarvittavat tekniset korjaukset sekä päivittämään lainanottovaltuuden hallituksen päätösten mukaisesti.

Päätös